

**Protokół z XVI posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Operacyjny
Inteligentny Rozwój 2014 – 2020 w dniu 22 stycznia 2019 r.**

1 Wykaz skrótów.

CT – Cel tematyczny

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

IP – Instytucja Pośrednicząca

IW – Instytucja Wdrażająca

IZ – Instytucja Zarządzająca

KE – Komisja Europejska

KM – Komitet Monitorujący

MF – Ministerstwo Finansów

PARP – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

MliR – Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju

NCBR – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

PO IR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020

UE – Unia Europejska

ZBP – Związek Banków Polskich

2 Otwarcie posiedzenia.

Posiedzenie Komitetu Monitorującego otworzyła Przewodnicząca Komitetu, **Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak, Podsekretarz Stanu w MliR.**

Głównym celem posiedzenia było zaprezentowanie zmian w kryteriach wyboru projektów konkursowych w ramach 1., 2., 3. i 4. osi priorytetowej oraz głosowanie nad przyjęciem tychże zmian.

W dalszej części spotkania zaprezentowano wyniki badania ewaluacyjnego dot. działania 3.2 PO IR, przedstawiono stanowisko negocjacyjne Polski dot. nowej perspektywy finansowej na lata 2021-2027 oraz stan wdrażania PO IR.

Agenda posiedzenia została przyjęta bez uwag.

3 Przyjęcie Protokołu z XV posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Inteligentny Rozwój w dniu 24 października 2018 r.

Do projektu protokołu zostały zgłoszone przez **Pana Mariana Szczereka, przedstawiciela Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego** uwagi dotyczące doprecyzowania jego wypowiedzi oraz kwestia porządkowa zgłoszona przez **Panią Anetę Janiszewską, przedstawicielkę Banku Gospodarstwa Krajowego**. Powyższe poprawki wprowadzono do treści protokołu. Protokół po zatwierdzeniu zostanie opublikowany na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej oraz zamieszczony w Bazie Wiedzy. Protokół został przyjęty w drodze głosowania.

3.1 Wyniki głosowania dot. przyjęcia Uchwały nr 131 w sprawie przyjęcia Protokołu z posiedzenia Komitetu Monitorującego PO IR w dniu 24 października 2018 r.: 22 głosy za, 0 przeciw, 2 głosy wstrzymujące się.

4 Poddziałania: 1.1.1, 4.1.1, 4.1.4 oraz działanie 1.2 – zmiany kryteriów wyboru projektów o charakterze horyzontalnym.

Prezentację zmian kryteriów przedstawiła **Pani Anna Ostapczuk, Dyrektor Działu Strategii, przedstawicielka NCBR**.

4.1 Dyskusja nad dokumentem:

Pan Tomasz Wiewióra, przedstawiciel Konfederacji Lewiatan:

- w odniesieniu do kryterium punktowanego „Zaplanowane prace B+R są adekwatne do osiągnięcia celu projektu, a kamienie milowe zostały prawidłowo określone” wskazał, że na etapie oceny wniosków eksperci często podnoszą kwestię trudności z mierzaniem kamieni milowych. Niestety oceniający nie informują, jak zmienić te kluczowe elementy na mierzalne. Z powodu oceny tego kryterium odrzucanych jest wiele wniosków. Ocena spełnienia kryterium dokonywana jest w skali od 0 do 5, przy czym 5 pkt. oznacza, że kryterium zostało spełnione w stopniu doskonałym, a 0 pkt. w stopniu niedostatecznym. Ze względu na to, że wymagany próg punktowy w ramach kryterium, warunkujący pozytywną ocenę projektu, wynosi 3 pkt., zaproponował, aby w przypadku, gdy kamienie milowe nie są określone w sposób mierzalny, możliwe było uzyskanie 3 pkt. w ramach kryterium, a nie jak w propozycji kryteriów 2 pkt. Zapobiegnie to odrzucaniu projektów, w których wnioskodawca miał trudności z określeniem kamieni milowych.

Pan Marian Szczerek, przedstawiciel Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego:

- w odniesieniu do kryterium punktowanego „Zespół badawczy zapewnia prawidłową realizację zaplanowanych w projekcie prac B+R” w poddziałaniu 1.1.1 „Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa” oraz w działaniu 1.2 „Sektorowe programy B+R” zwrócił uwagę, że w opisie kryterium zapisano, że członkiem konsorcjum jest podmiot, który posiada odpowiednie

doświadczenie. Jeżeli taki zapis pozostanie, będzie to wskazywało na to, że wszyscy członkowie konsorcjum muszą mieć doświadczenie. Zaproponował zmianę zapisu na „którykolwiek z konsorcjantów posiada odpowiednie doświadczenie”.

Pan Ryszard Pregiel, przedstawiciel Polskiej Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii:

- zgłosił uwagę redakcyjną dot. zbyt dużej liczby punktów w tekście, utrudniającej poruszanie się po nim,
- odniósł się do kryterium „Zasoby techniczne Wnioskodawcy zapewniają prawidłową realizację zaplanowanych w projekcie prac B+R” i zawnioskował, aby uzupełnić treść kryterium o fragment: „wnioskodawca posiada zgłoszenia wynalazcze i/lub patenty związane z przedmiotem projektu”.

Pani Anna Ostapczuk w odpowiedzi na uwagę **Pana Mariana Szczerka** zaproponowała autopoprawkę do kryterium „Zespół badawczy zapewnia prawidłową realizację zaplanowanych w projekcie prac B+R” o treści: „co najmniej jeden z członków konsorcjum jest podmiotem, który posiada odpowiednie doświadczenie w zarządzaniu projektami B+R i komercjalizacji ich wyników, w tym koordynacji tych projektów.”.

W odniesieniu do uwagi **Pana Tomasza Wiewióry** nt. kamieni milowych poinformowała, że w nowej wersji instrukcji konkursowej będą podane przykłady, w jaki sposób powinny być formułowane kamienie milowe. Dodatkowo, NCBR postara się przygotować i przeszkolić ekspertów w zakresie oceny tego kryterium.

Wskazała, że często wnioskodawcy przypisują do jednego etapu realizacji projektu kilkanaście kamieni milowych, podczas gdy wystarczy jeden. Przypisanie kilkunastu kamieni milowych sprawia, że wnioskodawcy trudniej jest realizować projekt, a NCBR nadzorować go.

Pani Małgorzata Szczepańska, Dyrektor Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, przedstawicielka IZ PO IR w odpowiedzi na uwagę **Pana Ryszarda Pregiela** poinformowała, że propozycje zmian w 1. oraz w 4. osi są następstwem uwag zgłoszonych na posiedzeniu Komitetu 24 października 2018 r. przez Konfederację Lewiatan i ich uszczegółowienia na spotkaniu Grupy roboczej ds. wdrażania PO IR w dniu 13 grudnia 2018 r. Wskazała, że zgłoszona propozycja stanowi istotną ingerencję w samą treść kryterium i wniosła o odłożenie dyskusji nad zaproponowaną modyfikacją na kolejną zmianę kryteriów przy okazji następnych konkursów.

Pan Ryszard Pregiel podtrzymał swoją argumentację za wprowadzeniem zmian do treści opisu kryterium. Zapowiedział, że zgłosi swoją uwagę formalnie na piśmie.

Pani Małgorzata Szczepańska dodała, że w kryterium punktowanym „Zespół badawczy zapewnia prawidłową realizację zaplanowanych w projekcie prac B+R”

oceniany jest kluczowy personel, zatem aspekty wykorzystania własności przemysłowej i intelektualnej są też brane pod uwagę. Poprosiła o formalne zgłoszenie uwagi przez **Pana Ryszarda Pregiela** i zapowiedziała przedyskutowanie tej kwestii na przyszłych posiedzeniach.

Pan Aleksander Nawrat, Zastępca Dyrektora NCBR uzupełnił, że eksperci w NCBR zawsze wysoko oceniają projekty, gdzie wskazana jest własność intelektualna po stronie wnioskodawcy, ponieważ dzięki temu wzmacniana jest lokalna przedsiębiorczość i lokalne wynalazki.

Posiadanie przez wnioskodawcę zgłoszenia wynalazczego lub patentu jest już uwzględniane na zasadzie dobrych praktyk eksperckich, choć nie jest to wpisane jako kryterium. Wyraził wątpliwość, czy umieszczać taki zapis w kryteriach.

Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak podsumowując dyskusję, poinformowała, że kwestia rozszerzenia kryterium o własne wynalazki i patenty zostanie poruszona na kolejnym posiedzeniu Komitetu.

W kryteriach zostaje uwzględniona jedna autopoprawka w treści opisu kryterium „Zespół badawczy zapewnia prawidłową realizację zaplanowanych w projekcie prac B+R” o treści: „co najmniej jeden z członków konsorcjum jest podmiotem, który posiada odpowiednie doświadczenie w zarządzaniu projektami B+R i komercjalizacji ich wyników, w tym koordynacji tych projektów.”.

Kryteria zostały przyjęte w drodze głosowania.

4.2 Wyniki głosowania dot. przyjęcia Uchwał nr 132-135: 24 głosy za, 1 przeciw, 1 głos wstrzymujący się.

- Uchwała nr 132 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla **poddziałania 1.1.1 PO IR** Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa,
- Uchwała nr 133 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla **działania 1.2 PO IR** Sektorowe programy B+R,
- Uchwała nr 134 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla **poddziałania 4.1.1 PO IR** Strategiczne programy badawcze dla gospodarki,
- Uchwała nr 135 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla **poddziałania 4.1.4 PO IR** Projekty aplikacyjne,

5 Poddziałania: 2.3.2, 2.3.3, 2.3.4, 2.3.5, 3.3.3 - zmiana kryteriów wyboru projektów o charakterze horyzontalnym.

Pani Małgorzata Szczepańska wyjaśniła, że główna zmiana we wskazanych instrumentach dotyczy kwalifikowalności wnioskodawcy, zaś zmiana była podnoszona na spotkaniu Grupy roboczej ds. wdrażania PO IR w dniu 13 grudnia 2018 r. Po konsultacjach z Instytucją Koordynującą wdrażanie programów UE oraz z Ministerstwem Finansów, IZ PO IR zdecydowała się na zmianę tego kryterium. Jest to zmiana horyzontalna we wszystkich działaniach

wdrażanych przez PARP, która ma na celu odciążenie przedsiębiorców od konieczności składania oświadczenia o braku wykluczenia z możliwości otrzymania wsparcia oraz oświadczeń w zakresie spełniania warunków dot. pomocy publicznej.

Zmiana wynika z praktyki IZ PO IR, w trakcie której przedsiębiorca musiał składać ww. oświadczenia przy składaniu wniosku, potem drugi raz na dzień oceny wniosku i dodatkowo trzeci raz na etapie zawarcia umowy. Mając na uwadze opinię MF oraz stanowisko Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta, IZ postanowiła sprawdzać ww. oświadczenia jeden raz - na etapie zawarcia umowy o dofinansowanie.

Zmiana nie zostanie na razie wprowadzona w poddziałaniu 3.2.2 „Kredyt na innowacje technologiczne” ze względu na trwający konkurs.

Prezentację kryteriów w ramach poddziałań 2.3.2, 2.3.4, 2.3.5 przedstawił **Pan Andrzej Łosiewicz, Zastępca Dyrektora Departamentu Usług Proinnowacyjnych, przedstawiciel PARP.**

Prezentację kryteriów w ramach poddziałań 2.3.3 oraz 3.3.3 przedstawiła **Pani Mariola Misztak-Kowalska, Zastępca Dyrektora Departamentu Internacjonalizacji Przedsiębiorstw, przedstawicielka PARP.**

5.1 Dyskusja nad dokumentem:

Pan Marian Szczerek, przedstawiciel Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego:

- w odniesieniu do kryterium rozstrzygającego „Kwalifikowalność podmiotowa Wykonawcy usługi” w poddziałaniu 2.3.2 „Bony na innowacje dla MSP” wskazał, że w jego opinii w opisie kryterium błędnie zapisano, że „Wykonawcą usługi są jednostki naukowe posiadające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (...) posiadające przyznaną kategorię naukową A+, A albo B (...)”, ponieważ jest jeszcze kategoria B+. Ponadto, od 1 kwietnia 2019 r. prawdopodobnie w życie wejdzie ustawa o Sieci Badawczej: Łukasiewicz.

Z tego względu zaproponował, aby zmienić opis kryterium na:

„Wykonawcą usługi są jednostki naukowe prowadzące działalność określoną w artykule 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.”,

- zaproponował, aby uzupełnić opis kryterium „Wydatki kwalifikowalne są uzasadnione i racjonalne oraz zgodne z obowiązującymi limitami” w poddziałaniu 2.3.5 „Design dla przedsiębiorców”, który brzmi: „usług doradczych związanych z opracowaniem lub wdrożeniem nowego lub znacząco ulepszanego produktu” i zmienić go na: „usług doradczych związanych z opracowaniem lub wdrożeniem nowego lub znacząco ulepszanego produktu lub technologii.”. W jego opinii brak takiego zapisu eliminuje połowę prac.

Pan Włodzimierz Hausner, przedstawiciel Krajowej Izby Gospodarczej:

- wskazał, że główne zmiany w kryteriach polegają na tym, że wprowadzono odwołania do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z 2013 r. oraz do rozporządzenia KE (UE) nr 651/2014 z 2014 r. W związku z tym, zapytał, czy to są nowe zmiany, czy były już znane na etapie tworzenia projektu programu.

Pani Małgorzata Szczepańska poinformowała, że obecnie proponowana zmiana jest wymuszona zmianą ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Definicja szeroko rozumianej jednostki naukowej, czyli organizacji prowadzącej badania i upowszechniającej wiedzę była wcześniej znana, ale stosowano krajową nomenklaturę jednostek akredytowanych. Z tego względu, zmieniając obecnie kryteria i mając na uwadze skomplikowany stan prawny związany z wprowadzaniem tzw. ustawy Nauka 2.0 (ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce) i nowych akredytacji IZ zaproponowała takie rozwiązanie.

Nie zgodziła się z propozycją uwzględnienia w kryterium „Kwalifikowalność podmiotowa Wykonawcy usługi” przepisów ustawy o Sieci Badawczej: Łukasiewicz, które są obecnie procedowane w Sejmie.

Pan Marian Szczerek wyjaśnił, że jeżeli zostanie użyty zapis znajdujący się w artykule 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, gdzie nie ma wymienionych konkretnych jednostek naukowych, to gdy one powstaną będą automatycznie objęte tym kryterium.

Pani Małgorzata Szczepańska wskazała, że IZ chce bazować na podmiotach, które obecnie są ujęte w ww. ustawie.

Pan Andrzej Łosiewicz poinformował, że PARP w samym brzmieniu kryterium powołuje się na przepisy przejściowe. Do końca 2019 r. funkcjonują kategorie naukowe: A+, A oraz B. Natomiast kategoria B+ będzie funkcjonować dopiero od 2020 r. i PARP świadomie jej nie włączył, ponieważ konkurs zostanie ogłoszony w roku bieżącym.

W odniesieniu do definicji jednostek naukowych zawartej w rozporządzeniu KE (UE) nr 651/2014 z 2014 r. przytoczył fragment art. 2 pkt. 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2018 r. poz. 87): „jednostki naukowe – prowadzące w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe:

- a) podstawowe jednostki organizacyjne uczelni w rozumieniu statutów tych uczelni,
- b) jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz.U. z 2017 r. poz.1869 i 2201),
- c) instytuty badawcze w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2017 r. poz.1158, 1452 i 2201),

- d) międzynarodowe instytuty naukowe utworzone na podstawie odrębnych przepisów, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- e) Polską Akademię Umiejętności,
- f) inne jednostki organizacyjne niewymienione w lit. a–e, posiadające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będące organizacjami prowadzącymi badania i upowszechniającymi wiedzę w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r.

Wyjaśnił, że PARP pozostawił w kryteriach ogólny zapis wynikający z rozporządzenia KE nr 651/2014, który zawiera w sobie wszystkie jednostki wymienione wcześniej w ustawie. PARP zależało na tym, żeby były to jednostki podlegające weryfikacji, dzięki czemu jakość usług będzie wyższa. Pozostawiono zatem kat. A+, A oraz B, powołując się na zapisy przejściowe.

Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak podsumowała, że po wejściu w życie ustawy kryteria będą zmieniane pod kątem nowego prawa i dopisana zostanie kategoria B+ oraz Sieć Badawcza: Łukasiewicz.

Pan Andrzej Łosiewicz potwierdził, że jeśli w 2020 r. PARP będzie ogłaszać konkursy, to konieczne będą tego typu zmiany w kryteriach.

Pan Włodzimierz Hausner ponownie zapytał, czy od 2013, 2014 r. nastąpiła zmiana wspomnianych przez niego wcześniej rozporządzeń unijnych.

Pani Małgorzata Szczepańska poinformowała, że nastąpiły zmiany w rozporządzeniu 651/2014, ale nie w zakresie definicji jednostek naukowych. W przejściowym stanie prawnym część przepisów nadal obowiązuje, ale w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tzw. ustawie Nauka 2.0, nie będzie już przywołanej tej definicji. IZ chce wykorzystać możliwość, którą dają przepisy wprowadzające i dlatego przywoływane jest rozporządzenie 651/2014. Jest to zapis legislacyjno-redakcyjny, gdyż od strony merytorycznej nic się nie zmienia. Zmiana kryterium wynika ze zmiany ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Pan Marian Szczerek zaproponował zapis „jednostki certyfikowane prowadzące działalność zgodnie z art. 4 ust.1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce”, ponieważ obecnie uniemożliwiono realizację usług badawczych w ramach Bonów na innowacje 38 jednostkom badawczym, które najprawdopodobniej powstaną od 1 kwietnia br.

Pani Małgorzata Szczepańska poinformowała, że jeśli tak się stanie, to kryterium będzie mogło być zmienione w trybie obiegowym.

Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak potwierdziła, że jeśli ustawa dot. Sieci Badawczej: Łukasiewicz wejdzie w życie, to wtedy kryteria zostaną zmienione albo w trybie obiegowym albo na kolejnym posiedzeniu Komitetu.

Pan Andrzej Łosiewicz w odniesieniu do braku ujęcia technologii w poddziałaniu 2.3.5 „Design dla przedsiębiorców” wyjaśnił, że PARP skoncentrował się na innowacji produktowej. W kryterium mowa jest o nowym albo znacząco ulepszonym produkcie i usłudze, natomiast nie wprowadzono innowacji procesowej, której ta technologia by dotyczyła. Jest to świadoma konstrukcja poddziałania przyjęta już w 2018 r. przy ogłaszaniu pierwszego konkursu.

Pan Marian Szczerek wskazał, że pomijając technologię eliminowana jest kwestia tworzenia bardziej przyjaznych dla środowiska procesów i oszczędności energii.

Pan Andrzej Łosiewicz odpowiedział, że jest to kwestia do przemyślenia i przedyskutowania, ponieważ zmienia ideę całego instrumentu.

Pani Małgorzata Szczepańska zgodziła się z **Panem Andrzejem Łosiewiczem** i zaproponowała, aby w poddziałaniu 2.3.5 „Design dla przedsiębiorców” pozostać ukierunkowanym na produkt a nie na proces, czyli na technologię. Z tego względu zaproponowała pozostanie przy pierwotnym brzmieniu kryterium.

Kryteria zostały przyjęte w drodze głosowania.

5.2 Wyniki głosowania dot. przyjęcia Uchwał nr 136-141: 23 głosy za, 0 przeciw, 2 głosy wstrzymujące się.

- Uchwała nr 136 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla **poddziałania 2.3.2 PO IR** Bony na innowacje dla MSP etap usługowy,
- Uchwała nr 137 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla **poddziałania 2.3.2 PO IR** Bony na innowacje dla MSP etap inwestycyjny,
- Uchwała nr 138 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla **poddziałania 2.3.3 PO IR** Umiejdzynarodowienie Krajowych Kłastrów Kluczowych,
- Uchwała nr 139 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla **poddziałania 2.3.4 PO IR** Ochrona własności przemysłowej,
- Uchwała nr 140 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla **poddziałania 2.3.5 PO IR** Design dla przedsiębiorców,
- Uchwała nr 141 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla **poddziałania 3.3.3 PO IR** Wsparcie MSP w promocji marek produktowych – Go to Brand.

6 Wyniki ewaluacji pt. Analiza porównawcza instrumentów w ramach działania 3.2 PO IR Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R.

Wyniki ewaluacji wraz z wnioskami i rekomendacjami zaprezentował **Pan Jan Szczucki, przedstawiciel wykonawcy badania, firma Policy & Action Group Uniconsult Sp. z o.o.**

6.1 Dyskusja nad dokumentem:

Pan Włodzimierz Hausner, przedstawiciel Krajowej Izby Gospodarczej:

- wyraził uznanie dla przeprowadzonej analizy i podziękował wykonawcy za prezentację. Stwierdził, że analiza jest poważnym materiałem do przemysłów, ale równocześnie przedstawia prawdziwy obraz działania 3.2 PO IR. Badanie pokazało zarówno dobre strony działania, jak i jego słabości. Pan Hausner zauważył, że w niektórych poddziałaniach widać opóźnienia, co jest niepokojące. Niemniej jednak biorąc pod uwagę wyniki ewaluacji jest jeszcze czas na wprowadzenie stosownych korekt,
- pozytywnie odniósł się do pełnej analizy wniosków i rekomendacji zaprezentowanych przez wykonawcę w ewaluacji oraz do zawartych w niej propozycji usprawnień.

Pani Karolina Tilman, przedstawicielka Komisji Europejskiej:

- podziękowała wykonawcom badania za wnioski i rekomendacje przedstawione w prezentacji oraz w tekście ewaluacji,

- pozytywnie odniosła się do wyniku, że prawie połowa wdrożonych projektów dotyczy innowacji firm, których źródłem są własne badania, ponieważ celem Programu jest motywowanie polskich przedsiębiorców do działalności B+R na większą skalę,
- niepokojącym i wymagającym uwagi jest stwierdzenie, że w ramach instrumentu gwarancyjnego możliwe byłoby finansowanie projektów nieinnowacyjnych,
- w odniesieniu do wskazanych w ewaluacji limitów absorpcji w przekazaniu środków do przedsiębiorców wskazała, że z jednej strony mowa jest o sztywnej grupie innowacyjnych przedsiębiorców w Polsce, a z drugiej o zahamowaniu działalności inwestycyjnej. Zapytała, czy zdaniem wykonawcy wysokość alokacji jest zasadna w tym działaniu oraz czy istnieje na rynku luka, którą trzeba wypełnić. Odnosząc się do przyszłej perspektywy finansowej zapytała także, jak w ocenie wykonawcy będą się rozwijać potrzeby przedsiębiorców oraz jaka luka będzie istnieć w przyszłych latach jeśli chodzi o tego typu interwencje.

Pan Ryszard Pregiel, przedstawiciel Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii:

- wskazał, że jest to bardzo wartościowa praca, dająca punkt wyjścia do przemyśleń i wykonania dogłębnej analizy,
- zaskakujący jest w jego opinii wynik badania, pokazujący, że 39% przedsiębiorców poddziałania 3.2.1 uważa, że ze swoim projektem może konkurować na rynku światowym. W odniesieniu do powyższego zapytał, czy badanie było robione w podziale na poszczególne gałęzie gospodarki, ponieważ polskie towary konkurują na rynku jedynie w pewnych obszarach techniki. Możliwe, że projekty grupują się w obszarach, w których już dzisiaj Polska ma pozycję konkurencyjną na rynku globalnym. Zapytał z jakich sektorów pochodzą te projekty,
- wskazał, że zaskakujący jest także udział patentów i licencji. W latach 80-tych Chiny przeznaczały 60% wydatków innowacyjnych na zakup licencji i patentów, natomiast w Polsce kupuje się obecnie patenty na poziomie 2%, co jest liczbą bardzo niewielką dla projektów wdrożeniowych,
- wskazał, że należałoby poszukać bardziej szczegółowych informacji, aby wyciągnąć wnioski i dokonać analizy. Stwierdził, że sama analiza potrzebna jest już nie dla PO IR, ale dla programowania nowego okresu finansowania,
- wyraził sprzeciw wobec obniżania kryteriów w odniesieniu do działań, w przypadku których nie wykorzystano wszystkich środków na nie przeznaczonych. Zamiast tego, lepiej jest przesuwać te środki tam, gdzie są one faktycznie potrzebne.

Pan Marian Szczerek, przedstawiciel Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego:

- odniósł się pozytywnie do analizy i wskazał, że środowisko naukowe 2 lata temu postulowało, aby dokonywać takich ocen,
- odniósł się do slajdu 23 dot. źródeł innowacyjności, stawiając tezę, że w związku z tym, iż prawie połowę źródeł innowacyjności stanowią same firmy, mniej pracownicy badawczo-naukowi zatrudniani indywidualnie na zasadzie umowy o dzieło, a już nie jednostki naukowe, może to wskazywać albo na boom działalności innowacyjnej przedsiębiorstw – na co nie ma potwierdzenia, albo na katastrofę we współpracy przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi. Zgodnie z zaprezentowanymi danymi zakup patentu i udzielenie licencji przez przedsiębiorstwa stanowi odpowiednio po 2% (w poddziałaniu 3.2.1). W związku z tym, jeśli źródłem innowacyjności byłaby jednostka naukowa, to komercjalizacja polegałaby właśnie na sprzedaży patentu lub udzieleniu licencji. Natomiast, jeżeli źródłem są firmy, to nie muszą one kupować patentów, bo je mają. Postawił również tezę, że w wyniku zmiany polegającej na partycypowaniu jednostek badawczych już na etapie składania projektów za rok wynik ten będzie odwrotny.

Pan Arkadiusz Lewicki, przedstawiciel Związku Banków Polskich:

- w imieniu środowiska bankowego, które współpracuje we wdrażaniu 2 z 3 poddziałań w działaniu 3.2, podziękował za zaproszenie banków do współpracy w ramach tego działania. Ocena przedstawicieli izb gospodarczych i świata nauki potwierdza, że istnieje duża liczba instrumentów zwrotnych. Aktualnie należałoby zrobić podsumowanie i ocenić, które instrumenty cieszą się zainteresowaniem i zmierzać w kierunku przesuwania środków, tam gdzie znajdują one realną absorpcję i zainteresowanie,
- w odniesieniu do rekomendacji nr 2 „Rozważenie realokacji w wysokości ok. 20% - 30% pozostałych do wykorzystania środków w poddziałaniu 3.2.1 do poddziałania 3.2.2” zapytał, o jakiej kwocie nominalnie można mówić,
- w odniesieniu do rekomendacji nr 4 „Należy kontynuować szkolenia personelu banków oraz dążyć do pewnych uproszczeń w dokumentacji oraz doskonalić komunikację z bankami kredytującymi” przypomniał, że od 10 lat ZBP pełni rolę Krajowego Punktu Kontaktowego ds. instrumentów finansowych UE i razem z PARP obsługuje w takim samym zakresie wsparcie dla instrumentów gwarancyjnych, m.in. w Horyzoncie 2020. Zadeklarował możliwość wykorzystania tego potencjału i wyraził zainteresowanie informacją nt. możliwości i warunków udziału w realizacji takiej rekomendacji.

Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak podziękowała za wszystkie głosy w dyskusji. Poinformowała, że kwota przeznaczona do ewentualnej realokacji

jest jeszcze nieznana i zależy od konkursów trwających oraz planowanych, jak i ewaluacji mid-term, której wyniki znane będą w połowie kwietnia br.

Wyniki ewaluacji dot. działania 3.2 będą podstawą do dyskusji nad zmianą kolejnych kryteriów, a te zmiany z kolei wpłyną na absorpcję środków, które są w tej chwili dostępne.

Pan Jan Szczucki wskazał, że alokacja była dostosowana do tego, ile jest firm, które mogą realizować tego typu projekty. Poza specyficznym poddziałaniem 3.2.3 „Fundusz gwarancyjny wsparcia innowacyjnych przedsiębiorstw”, wszystkie pozostałe poddziałania cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Kwestią do przemyślenia jest większa demarkacja pomiędzy poddziałaniami 3.2.1 „Badania na rynek” i 3.2.2 „Kredyt na innowacje technologiczne” i kryteria dotyczące skonfigurowania tych działań. Pewne zmiany mogły być wprowadzone nieco wcześniej, jednak wprowadzenie ich na obecnym etapie nie powinno stanowić problemu dla zaangażowania alokacji.

Należy zastanowić się również nad dopływem projektów polegających na realizacji prac B+R w poddziałaniu 3.2.1. Pierwotna idea zakładała dopływ takich projektów z 1. osi priorytetowej, ale to się dzieje w bardzo niewielkim stopniu. Do przemyślenia pozostaje kwestia, czy w ramach tego samego okresu programowania jest szansa na to, aby projekty z 1. osi dostawały w kolejnym etapie wsparcie w ramach 3. osi na wdrożenie.

Sprostował również stwierdzenie o nieinnowacyjnych projektach w poddziałaniu 3.2.3. Wyjaśnił, że było to niewłaściwe określenie i że każdy projekt musi być innowacyjny co najmniej na poziomie firmy.

Dodał, że wykonawca badania nie postuluje obniżenia kryteriów, ale proponuje np. dopuszczenie mniejszych lub większych projektów.

Poinformował, że nie robiono analiz z podziałem na poszczególne branże, chociaż w poddziałaniach 3.2.1, 3.2.2 projekty realizowane są w ramach m.in. przetwórstwa przemysłowego i przemysłu spożywczego.

Co do niezagospodarowanej wolnej kwoty w połowie listopada 2018 r. wolna kwota w poddziałaniu 3.2.1 wynosiła 2 mld PLN, chociaż mogła ona ulec zmianie przez ostatnie dwa miesiące.

Wskazał, że pożądana byłaby intensyfikacja działań szkoleniowych i spotkań informacyjnych w poddziałaniach 3.2.1 oraz 3.2.2 pozytywnie ocenianych przez wnioskodawców i beneficjentów. Tu pomocny może być projekt STEP, chociaż jest on dedykowany dla całego Programu.

Pan Arkadiusz Lewicki dodał, że kryteria innowacyjności przy gwarancji w poddziałaniu 3.2.3 są identyczne jak w Horyzoncie 2020, dlatego nie ma tu powodu do niepokoju.

7 Poddziałanie 3.2.1 „Badania na rynek” – zmiana kryteriów wyboru projektów.

Prezentację kryteriów przedstawiła **Pani Izabela Wójtowicz, Dyrektor Departamentu Wdrożeń Innowacji w Przedsiębiorstwach, przedstawicielka PARP.**

7.1 Dyskusja nad dokumentem:

Pan Włodzimierz Hausner, przedstawiciel Krajowej Izby Gospodarczej:

- przypomniał 2 wnioski, wynikające z analizy przedstawionej przez ewaluatora:

Wniosek nr 1: „Postęp realizacyjny poddziałania 3.2.1 jest niewystarczający z punktu widzenia dostępnej w poddziałaniu alokacji. Występuje realne zagrożenie niewykorzystania przeznaczonych na ten instrument środków wsparcia” oraz wniosek nr 7: „Ocena wniosków w ramach poddziałań 3.2.1 i 3.2.2 budzi pewne wątpliwości (i to także wśród beneficjentów), jeżeli chodzi o poziom kompetencji oceniających w sferze związanej ze znajomością danej branży, aktualnych trendów rynkowych, a także wyznaczników innowacyjności. Problem ten wynika z faktu, że projekty dotyczą wielu, często niszowych branż, a eksperci najczęściej rekrutują się z wyższych uczelni i instytutów badawczych. Skutki mylnej oceny prowadzącej do odrzucenia wniosku mogą zaś mieć bardzo niekorzystne rezultaty – skuteczne zniechęcenie do ubiegania się o wsparcie ze środków europejskich”.

W odniesieniu do ww. wniosków wskazał, że traktuje przedstawione na posiedzeniu zmiany kryteriów jako niewyczerpujące rekomendacji przedstawionych przez ewaluatora.

Pan Arkadiusz Lewicki, przedstawiciel Związku Banków Polskich:

- w odniesieniu do kryterium oceny nr 5 „Wnioskodawca posiada zdolność do sfinansowania projektu”, zapytał, czy ta zmiana ma na celu włączenie do finansowania projektów funduszy pożyczkowych i czy nie zachodzą zmiany w zakresie dotychczasowych warunków wypracowanych w zakresie promes kredytowych oraz leasingowych.

Pani Małgorzata Szczepańska poinformowała, że zmiana w kryterium nr 5 „Wnioskodawca posiada zdolność do sfinansowania projektu” polega na tym, że będą badane sprawozdania finansowe za dwa ostatnie lata obrotowe. Kwestia promes oraz pożyczek nie ulega zmianie.

W odpowiedzi na pytanie **Pana Włodzimierza Hausnera** wyjaśniła, że proponowane zmiany nie wyczerpują rekomendacji zaprezentowanych w badaniu ewaluacyjnym. Zaproponowane zmiany są jedynie częściową realizacją niektórych rekomendacji. Badanie zostało niedawno zakończone i zbiegło się w czasie ze zmianami kryteriów. Szereg rekomendacji wymaga analizy ze strony IZ i IP.

7.2 Wyniki głosowania dot. przyjęcia Uchwały nr 142 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla poddziałania 3.2.1 PO IR *Badania na rynek*: 19 głosów za, 0 przeciw, 4 głosy wstrzymujące się.

8 Poddziałania: 1.1.1, 2.3.2, 2.3.5 i 3.2.1 – zmiana kryteriów wyboru projektów w celu zapewnienia realizacji programu Dostępność+.

Prezentację kryteriów przedstawiła **Pani Natalia Załużna, Naczelnik Wydziału Zarządzania w Departamencie Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, przedstawicielka IZ PO IR.**

8.1 Dyskusja nad dokumentem:

Brak dyskusji w tej części posiedzenia.

8.2 Wyniki głosowania dot. przyjęcia Uchwał nr 143-147: 23 głosy za, 1 przeciw, 0 głosów wstrzymujących się.

- Uchwała nr 143 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla **poddziałania 1.1.1 PO IR** Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa w celu zapewnienia realizacji programu Dostępność+,
- Uchwała nr 144 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla **poddziałania 2.3.2 PO IR** Bony na innowacje dla MSP etap usługowy w celu zapewnienia realizacji programu Dostępność+,
- Uchwała nr 145 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla **poddziałania 2.3.2 PO IR** Bony na innowacje dla MSP etap inwestycyjny w celu zapewnienia realizacji programu Dostępność+,
- Uchwała nr 146 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla **poddziałania 2.3.5 PO IR** Design dla przedsiębiorców w celu zapewnienia realizacji programu Dostępność+,
- Uchwała nr 147 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla **poddziałania 3.2.1 PO IR** Badania na rynek w celu zapewnienia realizacji programu Dostępność+.

9 Działanie 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw – zmiana kryteriów wyboru projektów.

Prezentację kryteriów przedstawiła **Pani Natalia Załużna, Naczelnik Wydziału Zarządzania w Departamencie Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, przedstawicielka IZ PO IR.**

9.1 Dyskusja nad dokumentem:

Brak dyskusji w tej części posiedzenia.

9.2 Wyniki głosowania dot. przyjęcia Uchwały nr 148 w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach PO IR dla poddziałania 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw PO IR: 23 głosy za, 0 przeciw, 1 głos wstrzymujący się.

10 Stanowisko negocjacyjne Polski dot. nowej perspektywy finansowej na lata 2021-2027 – prezentacja.

Prezentację przedstawił **Pan Robert Dzierzgwa, Dyrektor Departamentu Strategii Rozwoju, MliR.**

10.1 Dyskusja nad dokumentem:

Pan Marian Szczerek, przedstawiciel Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego:

- zapytał, które problemy identyfikowane są jako kluczowe i najtrudniejsze na obecnym etapie negocjacji.

Pan Norbert Pruszanowski, przedstawiciel Związku Rzemiosła Polskiego:

- zapytał, kiedy przewidywane jest pojawienie się pierwszych założeń programów operacyjnych oraz czy przewidywany jest większy udział w ich tworzeniu partnerów spoza administracji,
- zapytał, jak na obecnym etapie negocjacji rozumiana jest kwestia VAT i fakt, że dla projektów powyżej 5 mln EUR VAT będzie niekwalifikowany,
- w odniesieniu do redukcji poziomu dofinansowania (z 85% do 70% dla regionów słabo rozwiniętych oraz dla Funduszu Spójności, a w przypadku regionów lepiej rozwiniętych do 40%), zapytał czy są podejmowane próby negocjacji tych poziomów,
- zapytał, czy są przeprowadzane dyskusje nad systemem wdrażania polityki spójności w regionach.

Pan Robert Dzierzgwa na pytanie **Pana Mariana Szczerka** odpowiedział, że obecne negocjacje są dużo trudniejszym procesem w porównaniu do poprzednich perspektyw. Wiele kwestii dotyczących bieżącej polityki, nie powiązanych bezpośrednio z polityką spójności jest przenoszonych do przepisów regulujących wdrażanie polityki spójności. Dotyczy to np. Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, czy Europejskiego Filara Praw Socjalnych. Zapisy dotyczące tych dokumentów pozostawiają duże pole interpretacyjne dla KE i mogą w przyszłości spowodować negatywne dla Państw Członkowskich efekty w postaci np. zablokowania płatności.

Stanowiska Państw Członkowskich są bardzo zróżnicowane. Podział ma miejsce nie tylko na linii płatnicy netto – beneficjenci netto budżetu UE, ale jest znacznie bardziej skomplikowany. Zróżnicowania stanowisk występują także w grupie państw Europy Środkowo-Wschodniej. Ponadto, dotychczasowe prezydencje podczas prac w Radzie w niewystarczający sposób uwzględniały propozycje i interesy beneficjentów netto.

Na pytania **Pana Norberta Pruszanowskiego** odpowiedział, że projekt Umowy Partnerstwa powinien być gotowy do końca czerwca br., natomiast do września br. powinny zostać przygotowane projekty programów operacyjnych, zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym.

Poinformował, że na poziomie UE nie prowadzi się obecnie dyskusji nad sposobem wdrażania polityki spójności w regionach. Taka dyskusja odbywa się w poszczególnych Państwach Członkowskich. Polska ma najbardziej zdecentralizowany system wdrażania polityki spójności w Europie i w kolejnej perspektywie przewidywane jest, tak jak dotychczas, 16 regionalnych programów operacyjnych.

W kwestii redukcji budżetu i poziomu dofinansowania Polska chce podniesienia dofinansowania o 10 punktów procentowych w stosunku do propozycji KE.

Pan Grzegorz Żmuda, przedstawiciel Instytucji ds. koordynacji wdrożeniowej Umowy Partnerstwa, MliR dodał, że kwestia dot. VAT jest wyjściową propozycją KE, natomiast dyskusja w grupie roboczej wskazuje na to, że zostaną przywrócone obecne zasady, które, choć skomplikowane, są znane. Polska również zadaje pytanie KE, jak należy rozumieć próg dot. VAT-u.

Dodał, że przepisy dot. VAT-u i tak nie mają dużego znaczenia w przypadku PO IR, ponieważ beneficjentami Programu są przedsiębiorcy, w przypadku których VAT nie jest kwalifikowalny. Nie jest on rzeczywistym kosztem ponoszonym przez przedsiębiorcę, w związku z czym nie może zostać dofinansowany.

Pani Karolina Tilman uzupełniła, że na ogólną alokację na fundusz spójności wpływ ma Brexit, a także wyzwania związane z migracją i bezpieczeństwem. Jeśli chodzi o budżet dla Polski, to jest on konsekwencją powiązania ze wzrostem PKB. Cały czas jednak toczą się rozmowy nt. Wieloletnich Ram Finansowania i budżet nie został jeszcze ustalony.

Nowym, w tym okresie programowania, jest proces powiązania polityki spójności z tzw. semestrem europejskim. Na I poł. 2019 r. KE planuje prezentację wniosków analitycznych z tegorocznego raportu z semestru europejskiego i połączone z tą prezentacją przedstawienie wizji KE co do potrzeb inwestycyjnych Polski na przyszły okres.

Na konferencji dot. wsparcia innowacyjności w Polsce z funduszy UE, 21 stycznia br. zaprezentowana została wizja KE dot. celu polityki pierwszego – wsparcie badań i rozwoju oraz innowacyjności.

Po zaprezentowaniu wniosków z raportu KE dot. semestru europejskiego w I poł. 2019 r. rozpocznie się proces formalnych negocjacji, natomiast Polska będzie równolegle przygotowywać zarysy nowego programu operacyjnego.

Pani Małgorzata Szczepańska dodała, że na konferencji dot. innowacyjności 21 stycznia br. nakreślone zostały główne obszary przyszłej perspektywy. Na konferencji **Pan Jerzy Kwieciński, Minister Inwestycji i Rozwoju** podkreślił, że środki na innowacyjność w przyszłej perspektywie będą stanowiły znaczącą wartość i część całego finansowania w okresie 2021-27.

Jako pozytywne propozycje ze strony KE wskazała rezygnację w nowym rozporządzeniu ds. EFRR ze sztucznego podziału między CT1, który ma dotyczyć tylko badań i innowacji, a CT3, który ma dotyczyć tylko wdrożeń. Obecne proponowane przepisy rozporządzenia dot. EFRR zakładają, że w ramach CT1 przedsiębiorca będzie mógł uzyskać kompleksowe wsparcie od momentu badań, prac rozwojowych, poprzez prototypy, wdrożenie, digitalizację oraz, co jest nowością, podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników.

11 Stan wdrażania Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój – prezentacja.

Pani Małgorzata Szczepańska podziękowała IP oraz IW za realizację PO IR w 2018 r., który był rokiem skokowym, jeśli chodzi o kontraktację, certyfikację oraz zainteresowanie beneficjentów Programem.

Następnie, przedstawiła prezentację dot. stanu wdrażania PO IR.

11.1 Dyskusja nad dokumentem:

Brak dyskusji w tej części posiedzenia.

12 Sprawy różne.

Na zakończenie spotkania **Pani Małgorzata Szczepańska** podziękowała wszystkim za udział w posiedzeniu oraz udział w dyskusji. Poinformowała, że kolejny KM planowany jest na czerwiec 2019 r., natomiast jeśli pojawią się jakieś kwestie wymagające opinii członków Komitetu IZ będzie komunikować się obiegowo. Aczkolwiek nie jest wykluczone dodatkowe posiedzenie Komitetu na przełomie marca i kwietnia 2019 r.

13 Załączniki.

1. Lista osób biorących udział w posiedzeniu KM PO IR w dniu 22 stycznia 2019 r.
2. Uchwała nr 131 Komitetu Monitorującego PO IR
3. Uchwała nr 132 Komitetu Monitorującego PO IR
4. Uchwała nr 133 Komitetu Monitorującego PO IR
5. Uchwała nr 134 Komitetu Monitorującego PO IR
6. Uchwała nr 135 Komitetu Monitorującego PO IR
7. Uchwała nr 136 Komitetu Monitorującego PO IR
8. Uchwała nr 137 Komitetu Monitorującego PO IR
9. Uchwała nr 138 Komitetu Monitorującego PO IR
10. Uchwała nr 139 Komitetu Monitorującego PO IR
11. Uchwała nr 140 Komitetu Monitorującego PO IR
12. Uchwała nr 141 Komitetu Monitorującego PO IR
13. Uchwała nr 142 Komitetu Monitorującego PO IR
14. Uchwała nr 143 Komitetu Monitorującego PO IR

15. Uchwała nr 144 Komitetu Monitorującego PO IR
16. Uchwała nr 145 Komitetu Monitorującego PO IR
17. Uchwała nr 146 Komitetu Monitorującego PO IR
18. Uchwała nr 147 Komitetu Monitorującego PO IR
19. Uchwała nr 148 Komitetu Monitorującego PO IR

Protokół przygotowała: Alicja Wieczorek
Sekretariat Komitetu Monitorującego PO IR

Zaakceptowała: Pani Małgorzata Szczepańska
Przedstawicielka Instytucji Zarządzającej w Komitecie Monitorującym PO IR

Zatwierdziła: Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak
Przewodnicząca Komitetu Monitorującego PO IR
Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju

14 Zał. 1 - Lista osób biorących udział w posiedzeniu KM PO IR w dniu 22 stycznia 2019 r.

Komisja Europejska:

1. Pani **Karolina Tilman**
2. Pan **Krzysztof Dziecielak**

Strona rządowa:

1. Pani **Małgorzata Jarosińska-Jedynak**, Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
2. **Małgorzata Szczepańska**, Dyrektor Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
3. Pani **Agnieszka Małkowska**, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
4. Pani **Marta Czartoryska-Ostrowska**, Naczelnik Wydziału Monitorowania i Projektów Własnych, Departament Rozwoju Cyfrowego, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
5. Pan **Małgorzata Wierzbicka**, Dyrektor Departamentu Programów Ponadregionalnych, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju

6. Pan **Grzegorz Żmuda**, Zastępca Dyrektora Departamentu Koordynacji Wdrażania Funduszy UE, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
7. Pan **Tomasz Kula**, Wydział Ewaluacji, Departament Strategii Rozwoju, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
8. Pani **Marta Leśniak**, Zastępca Dyrektora Departamentu Regionalnych Programów Operacyjnych, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
9. Pani **Joanna Tańska**, Zastępca Dyrektora Departamentu Instytucji Płatniczej, Ministerstwo Finansów
10. Pan **Mateusz Gaczyński**, Zastępca Dyrektora Departamentu Innowacji i Rozwoju, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
11. Pan **Jarosław Klonowski**, Departament Funduszy Ekologicznych, Ministerstwo Środowiska
12. Pan **Mieczysław Paradowski**, Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
13. Pani **Agata Wancio**, Naczelnik Wydziału Polityki Innowacyjności, Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii
14. Pan prof. dr hab. inż. **Aleksander M. Nawrat**, Zastępca Dyrektora, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
15. Pan **Mikołaj Różycki**, Zastępca Prezesa, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
16. Pani **Joanna Zembaczyńska-Świątek**, Dyrektor Departamentu Koordynacji Wdrażania Programów, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
17. Pan **Tomasz Burczyński**, Dyrektor Biura Kredytu Technologicznego, Departament Programów Europejskich, Bank Gospodarstwa Krajowego
18. Pani **Elżbieta Dębkowska**, Kierownik Działu Wdrażania Projektów Inwestycyjnych PO IR, Ośrodek Przetwarzania Informacji
19. **Pani Magdalena Szymańska**, Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Strona samorządowa:

1. Pani **Beata Wądołowska**, Związek Powiatów Polskich
2. Pan **Tomasz Janusz**, Konwent Marszałków Województw RP

Partnerzy spoza administracji:

1. Pani **Anna Kieracińska**, Przewodnicząca Związku Zawodowego Inżynierów i Techników, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
2. Pan **Grzegorz Wronkowski**, Forum Związków Zawodowych
3. Pan **Tomasz Wiewióra**, Konfederacja Lewiatan
4. Pan **Norbert Pruszanowski**, Związek Rzemiosła Polskiego

5. Pan **Jacek Kokot**, Mazowiecka Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości
6. Pan **Włodzimierz Hausner**, Członek Prezydium Krajowej Izby Gospodarczej
7. Pan **Ryszard Pregiel**, Prezes Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii
8. Pan prof. dr hab. inż. **Michał Szota**, Wiceprezes Zarządu Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT
9. Pan **Łukasz Broniszewski**, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych
10. Pan prof. dr hab. inż. **Marian Szczerek**, Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Obserwatorzy:

1. Pan **Łukasz Dyba**, Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE
2. Pani **Anna Forin**, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
3. Pani **Anna Hejducka**, Stowarzyszenie Dzieci i Osób Niepełnosprawnych w Miejskiej Górcie
4. Pani **Jolanta Kędra**, Najwyższa Izba Kontroli
5. Pan **Arkadiusz Lewicki**, Związek Banków Polskich
6. Pan **Andrzej Łosiewicz**, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
7. Pani **Mariola Miszczak-Kowalska**, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
8. Pani **Anna Ostapczuk**, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
9. Pani **Beata Pałucka**, Departament Certyfikacji i Desygnacji, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
10. Pan **Michał Pietras**, Fundacja na rzecz Nauki Polskiej
11. Pani **Marta Pytlarczyk**, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
12. Pani **Małgorzata Stryjek**, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
13. Pan **Jan Szczucki**, Ewaluator
14. Pan **Jan Tendaj**, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
15. Pani **Katarzyna Walczyk-Matuszyk**, Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE
16. Pani **Izabela Wójtowicz**, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
17. Pan **Piotr Zakrzewski**, Urząd Patentowy RP
18. Pani **Paulina Sosnowska**, Federacja Stowarzyszeń Naukowo-technicznych NOT
19. Pan **Robert Knopik**, Związek Banków Polskich
20. Pani **Anna Młynarczyk**, Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.